

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
“ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ”

Кафедра філософії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з наукової роботи
С. В. Подкопаєв
2019 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ФІЛОСОФІЯ ТА НАУКОВЕ ПІЗНАННЯ**

Рівень освіти: третій (освітньо-науковий)

для спеціальності 263 – Цивільна безпека

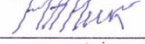
Мова навчання: українська

Покровськ – 2019

Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія та наукове пізнання» для аспірантів спеціальності 263 Цивільна безпека. – 7 с.

Розробники: Нікульчев М. О., доцент, к. філос. н., завідувач кафедри філософії
Хрімлі П. Є., старший викладач кафедри філософії

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри філософії
Протокол №1 від 29 серпня 2019 року

Завідувач кафедри філософії М. О. Нікульчев
(підпис)

Схвалено проректором з наукової роботи С. В. Подкопасв
(підпис)

Схвалено науково-методичною комісією 26 Цивільна безпека, за (спеціальністю)
263 Цивільна безпека

Протокол № 1 від «30» 08 2019 р.

«30» 08 2019р. Голова С. М. Александров
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Загальна інформація

	Денна	Заочна
Статус	Обов'язкова	Обов'язкова
Обсяг в кредитах ЄКТС	6	6
Обсяг в годинах за навчальним планом, разом: в тому числі:	180	180
лекції:	32	10
практичні заняття:	16	4
лабораторні заняття:		
семінари:		
самостійна робота:	132	166
Форма підсумкового контролю	Екзамен	Екзамен

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою дисципліни є ознайомлення аспірантів з: історико-філософською спадщиною та місцем науки та наукового пізнання у ній; основними проблемами метафізики, гносеології та феноменології; особливостями процесу теоретичного осмислення світу; методологічними концепціями й теоріями, що мали найбільший вплив на формування образу філософії у свідомості сучасного суспільства; принципами співвідношення методології і методів наукового пізнання; навичками по формуванню наукового мислення, культури і свідомості; основними науково-філософськими проблемами сучасної філософії тощо.

Сприяти підготовці творчо й критично мислячих фахівців, здатних до аналізу й прогнозування процесів і явищ.

Основні завдання навчальної дисципліни.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми аспіранти після засвоєння навчальної дисципліни мають продемонструвати такі результати навчання:

Компетентності:

- Здатність до абстрактного мислення, пошуку та критичного аналізу інформації, генерування нових ідей.
- Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- Здатність демонструвати знання філософсько-світоглядних засад, сучасного стану, тенденцій розвитку і наукових досягнень у сфері цивільної безпеки та у суміжних сферах.
- Здатність аналізувати, систематизувати та узагальнювати результати міждисциплінарних наукових досліджень у сфері цивільної безпеки, досягти наукових результатів, що створюють нові знання.

Програмні результати навчання:

- Виділяти загальнонаукові (філософські) компетентності, спрямованні на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.
- Узагальнювати, критично мислити й аналізувати явища та проблеми, які вивчаються, проявляти гнучкість у прийнятті рішень на основі логічних аргументів та перевірених фактів в умовах обмеженого часу і ресурсів на засадах загальнонаукової методології.
- Здійснювати публічну апробацію результатів досліджень, сприяти їх поширенню в науковій та практичній сферах як українською, так і іноземними мовами.

Розподіл балів, що отримують студенти під час поточного контролю (заочна)

Поточний контроль		Максимальний бал за результатами поточного контролю
Пр1	Пр2	
20	20	40

Шкала оцінювання

за 100-бальною шкалою	Оцінка
	Для екзамену
90 – 100	відмінно
74 – 89	добре
60 – 73	задовільно
0 – 59	незадовільно

6. Програма навчальної дисципліни

6.1. Основні теми дисципліни

Змістовний модуль 1. Історія філософії

Тема 1. Філософія Стародавнього світу.

Тема 2. Філософія у середньовічному суспільстві.

Тема 3. Філософія європейського Відродження.

Тема 4. Філософія Нового часу.

Тема 5. Філософія Французького і німецького Просвітництва. Німецький романтизм.

Тема 6. Німецька класична філософія

Тема 7. Некласична філософія XIX - початку XX ст.

Тема 8. Основні напрямки розвитку філософії у XX-XXI ст.

Змістовний модуль 2. Наукове пізнання

Тема 9. Предмет та основні проблеми теорії пізнання (гносеології).

Тема 10. Проблеми істини в теорії пізнання. Істина, вірогідність, достовірність.

Тема 11. Проблема суб'єкта та об'єкта в теорії пізнання.

Тема 12. Раціональне та чуттєве в пізнанні. Сенсуалізм та раціоналізм, емпіризм та апіріоризм.

Тема 13. Емпіричне та теоретичне в науковому пізнанні. Факти і теорії.

Тема 14. Наука як пізнавальна діяльність. Соціальний інститут і феномен культури.

Тема 15. Філософія та наука. Роль філософії в розвитку науки.

Тема 16. Науковий метод і методологія науки.

6.2. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна)	Кількість годин (заочна)
1	Тема 1. Філософія Стародавнього світу.	1	0
2	Тема 2. Філософія у середньовічному суспільстві.	1	0
3	Тема 3. Філософія європейського Відродження.	1	0
4	Тема 4. Філософія Нового часу.	1	0

5	Тема 5. Філософія Французького і німецького Просвітництва. Німецький романтизм.	1	0
6	Тема 6. Німецька класична філософія	1	0
7	Тема 7. Некласична філософія XIX - початку XX ст.	1	0
8	Тема 8. Основні напрямки розвитку філософії у XX-XXI ст.	1	0
9	Тема 9. Предмет та основні проблеми теорії пізнання (гносеології).	1	1
10	Тема 10. Проблеми істини в теорії пізнання. Істина, вірогідність, достовірність.	1	1
11	Тема 11. Проблема суб'єкта та об'єкта в теорії пізнання.	1	0
12	Тема 12. Раціональне та чуттєве в пізнанні. Сенсуалізм та раціоналізм, емпіризм та апіоризм.	1	0
13	Тема 13. Емпіричне та теоретичне в науковому пізнанні. Факти і теорії.	1	0
14	Тема 14. Наука як пізнавальна діяльність. Соціальний інститут і феномен культури.	1	0
15	Тема 15. Філософія та наука. Роль філософії в розвитку науки.	1	1
16	Тема 16. Науковий метод і методологія науки.	1	1
	Усього годин	16	4

6.3.Теми лабораторних занять не передбачено програмою.

6.4. Індивідуальні та/або групові завдання не передбачено планом

7. Література

7.1. Основна

1. Алексєєва Л.О., Додонов Р.О., Муза Д.Є. Філософія науки і техніки. Навчально-методичний посібник для магістрантів (російською мовою). Видання третє, випр. і доп. – Донецьк : ДонНТУ, 2010. – 128 с.

2. Бичко А.К., Бичко І.В., Табачковський В.Г., Ярошовець В.І. Філософія як історія філософії: Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 648 с.

3. Добронравова І. С. Філософія науки : підручник / І. С. Добронравова, Л. І. Сидоренко, В. Л. Чуйко та ін. ; за ред. І. С. Добронравової. – К. : ВПЦ "Київський університет", 2018. – 255 с.

4. Корбен А. История исламской философии. – М., 2010.

5. Кохановский В.П. и др. Философия науки в вопросах и ответах. Ростов н/Д: Фенікс, 2006, 352 с.

6. Кримський С.Б. Філософія – авантюра духу чи літургія смислу // Кримський С.Б. Під сигнатурою Софії. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – 367 с. – С. 110-123.

7. Ло Джон. После метода: беспорядок и социальная наука / Джон Ло ; пер. с англ. – М., 2015.

8. Лурье В.М. История византийской философии. – М. 2006.

9. Мамфорд Льюис. Миф машины. Техника и развитие человечества / Льюис Мамфорд ; пер. с англ. – М., 2001.

10. Ратніков В.С., Макаров З.Ю. Історія та філософія науки. Хрестоматія. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації. Вінниця: Нова книга, 2009, 416 с.

11. Рьод Вольфганг. Шлях філософії: XIX-XX століття / Пер. з нім. М.Д. Култаєвої, В.І. Кебуладзе, В. Терлецького. – К., 2010.

12. Семенюк Е. Філософія сучасної науки і техніки : підручник / Едуард Семенюк, Володимир Мельник. – Вид. 3-тє, випр. та допов. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. – 364 с.

13. Степин В.С. История и философия науки. М., 2011, 423 с

7.2. Допоміжна

1. Андрущенко В.П., Михайличенко М.І. Сучасна соціальна філософія: Курс лекцій. - К.: Генеза, 1996. - 368с.

2. Аристотель. Метафизика. О душе // Аристотель. Сочинения. В 4-х тт. – Т.1.– М., 1976.

3. Бэкон Ф. О достоинстве и приумножении наук // Бэкон Ф. Сочинения. В 2-х тт. – Т.2. – М., 1971.

4. Гегель Г.В.Ф. О сущности философской критики // Гегель Г.В.Ф. Работы разных лет: В 2-х тт. Т.1. – М., 1970.

5. Гоббс Т. Левиафан, или материя, форма и власть государства церковного и гражданского // Гоббс Т. Соч.: В 2-х тт. – Т.2. – М., 1991.

6. Декарт Р. Рассуждение о методе. Метафизические размышления // Декарт Р. Сочинения. В 2-х тт. – Т. 1. – М., 1989.

7. Єрмоленко А.І. Комунікативна практична філософія: Підручник. - К.: Лібра, 1999. - 488 с.

8. Локк Джон. Опыт о человеческом разумении // Локк Дж. Соч.: В 3-х тт. Т.1-2. – М., 1985.

9. Ницше Ф. О пользе и вреде истории для жизни // Ницше Ф. Соч.: В 2-х т. - М., 1990. - Т.1.

10. Ортега-и-Гассет Х. Восстание масс // Ортега-и-Гассет. Эстетика. Философия культуры. - М., 1991.

11. Ортега-и-Гассет Х. Что такое философия? // Ортега-и-Гассет Х. Что такое философия? – М.: Наука, 1991. – С. 51-191.

12. Паскаль Б. Мысли. – М., 1994.

13. Платон. Государство // Платон. Соч. в 3-х тт. – Т.3. Ч.1. – М., 1971.

14. Смирнов Н.И. Активность сознания. - Донецк: ПРЕССдизайн, 1992.

15. Сучасна зарубіжна соціальна філософія. Хрестоматія: Навч. посібник / Упоряд. Віталій Лях. - К.: Либідь, 1996. – 384 с.

